

Restaurointisuunnitelma

Kokon kansanpuiston maisemapuisto

Luonnos 18.5.2025

Sisällysluettelo

Historiallinen kansanpuisto	2
Alkuperäinen suunnitelma	3
Puiston restaurointi	3
Puistoarkkitehtuuri ennen ja nyt	4
Maisemapuiston maisematilat ja kasvillisuus	4
1. Maisematilat	4
2. Puu- ja pensaslajisto	4
3. Puistoniityt	5
4. Käytävät	5
5. Lehmuskujanne	5
6. Isomman istuinryhmän lehtimaja	6
7. Satama-aukio	6
8. Yhteys veteen, joki ja merinäkymät	6
Maisemapuiston rakenteet	6
Maisemapuiston erityisarvot	8
Ongelmakohtia historiallisessa maisemapuistossa	8
Restauroinnin tavoitteet	9
Restauroinnin toimenpiteet	10
Jatkotoimenpiteet	14

Historiallinen kansanpuisto

Kokonniemen kansanpuisto on merkittävä 1890-luvulla rakennettu historiallinen puisto Porvoossa. Kansanpuisto oli tarkoitettu kaikille avoimeksi vapaa-ajan viettoon ja virkistykseen, ulkoiluun ja juhlapaikaksi. Puutarha-arkkitehti A.F. Rydbergin alkuperäinen suunnitelma 'Förslag till ordnande och plantering å Koko Udd' vuodelta 1891 on säilynyt. Siinä on esitetty idea maisemapuiston arkkitehtuurista eli puiston rakenne, käytävät ja puistoarkkitehtoniset aiheet. Puistoon sijoitettiin jo rakentamisvaiheessa myös penkkejä, ulkogrillejä, tanssilava sekä joitakin pienpelejä, joita ei ollut suunnitelmakartalla. Puisto on yhä alkuperäisessä käytössä ja toimii edelleenkin paikan luontaisia ja kulttuuriperäisiä ominaispiirteitä korostavana virkistys- ja ajanvieron paikkana.

1 Alkuperäinen suunnitelma v.1891 A.F. Rydberg. Merkintöjen selitys A Höyrylaivalaituri, B Venevalkama, C Vesipaviljonki D Isompi istuinpaikka, E Torni tai huvimaja, F Soutuveneiden rantautumispaikka

Alkuperäinen suunnitelma

Puistossa oli neljä eriluonteista osaa. Ne perustuivat paikan ja maaperän ominaisuuksiin. Merinäköymät, maasto, kalliot ja suuret siirtolohkareet loivat tunnelmaa ja rajasivat mahdollisuudet kasvillisuudelle. Jokirantaan rakennettiin rantamuuri, puiston satama ja sisäänkäyntialue. Rantaan tasatulle vyöhykkeelle luotiin silloin uudenaikainen englantilaista maisemapuisto. Kivisen rinteiden metsästä kehitettiin puistometsää, jonne rakennettiin polkuverkosto. Kallioiselle laelle tehtiin avara vähäpuustoinen näköalapaikka, mutta sinne ei rakennettu suunnitelmassa esitettyä huvimajaa tai tornia.

Puiston restaurointi

Restaurointi on prosessi, jonka tavoitteena on turvata kohteen tunnistettuja ja vaalittavia arvoja. Arvot todetaan historian selvityksen ja säilyneiden piirteiden pohjalta. Kokonniemen kansanpuiston restauroinnissa noudatetaan Museoviraston ohjeen mukaista restauroinnin polkua. Porvoon kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa on kirjattu Kokon kansanpuistosta, että hoidon tavoitteena tulee olla puiston historiallisten aiheiden ja piirteiden säilyttäminen. Lisäksi rannassa tulee hillitä ruovikon leviämistä ja pitää auki muutamia näkymälinjoja merelle.

Puistoarkkitehtuuri ennen ja nyt

Maisemapuiston maisematilat ja kasvillisuus

1. Maisematilat

Vanha pelto- ja niittyalue Kokon niemen kärjessä rajattiin rantamuurilla vuonna 1891. Kivikkoinen maa muotoiltiin loivasti kumpuilevaksi joen ruoppausmassoilla. Maisematilat perustuivat avoimiin niittyihin sekä niitä rajaaviin istutuksiin. Istutuksin rajattiin myös näkymät joelle, merelle ja maisematilojen välille. Puiden ja pensaiden ryhmiä istutettiin polkuristeyksiin ja kivikkaisille kumpareille. Maisemapuiston alun perin rakennettu maaston muotoilu on pääosin säilynyt. Alkuperäisiä maisematiloja on säilynyt kujanteen ja meren välillä. Kujanteen pohjoispuolelta ovat hävinneet kaikki tiloja rajanneet puiden ja pensaiden ryhmäistutukset. Vain yksittäispuita ja pari pientä pensasryhmää on säilynyt.

2. Ote postikortista 1910-luvun alusta.

2. Puu- ja pensaslajisto

Puistoon istutettiin perustamisvaiheessa pääasiassa kotimaisia jalopuita, joitakin koivuja ja tervaleppiä. Lisäksi istutettiin vierasperäisiä lehmuksia, kujasalavia, kukkivia pienpuita, pensaita ja havupuita. Ainakin kukkivien pienpuiden ja pensaiden istutuksia täydennettiin vielä 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. 1900-luvun puolivälissä lieenee istutettu saarnia ja palsamipoppeleita. Vanhoissa valokuvissa näkyy kukkivia pensaita, mutta kuvista ei voi tunnistaa kasvilajeja. Lehtipuiden alkuperäisistä istutuksista ovat parhaiten säilyneet pitkäikäiset lajit kuten lehmukset ja jalavat. Nykyisin puistossa kasvaa 12 lehtipuulajia: kymmeniä vanhoja puistolehmuksia, useita saarnia, muutamia vuorijalavia, tervaleppiä, vaahteroita, isolehtilehmuksia, tammia, tuomia sekä yksittäinen poppeli, visakoivu ja kujasalava. Nuoret haavat ovat levinneet puistoon juurivesoilla. Kapealatvaisista ja tuoksuvista alkuperäisistä pihdoista ei ole jäljellä yhtään.

3 Kuvat: Ote postikortista noin v. 1910: Nuori kujanne ja kukkiva pensas niityllä. Ote Eino Nurmen valokuvasta noin v 1976: Monikerroksinen puiden ja pensaiden ryhmä (kuva Porvoon museo). Viimeinen pihuntaryhmä kuvattu v 2004.

Lyhytikäisten pienpuiden ja pensaslajien istutukset ovat pääosin hävinneet. Paikoin ovat isojen puiden aiheuttama varjostus sekä luontaisesti levittäytyvä haapavesakko tukahduttaneet herkemman puu- ja pensaslajiston. Alkuperäisistä pensasistutuksista on jäljellä suurempaa istuinryhmää kehystäneitä pitkäikäisiä syreenejä. Monikerroksisiin ryhmiin ja rannan tuulensuojaksi istutetuista pensastoista on jäljellä luontaisesti uudistuneita vierasperäisiä lajeja: isotuomipihlaja, siperianhernepensas, orapihlaja, valkolumimarja, ruostehappomarja, tertsuselja ja viitapihlaja-angervo. Luontaisia säilyneitä lajeja ovat koiranheisi, punaherukka, taikinanmarja ja lehtokuusama.

3. Puistoniityt

Avoimet maisematilat hoidettiin niittyinä. Nykyinen rikas kasvilajisto luonnonkasveja ja kulttuurinseuralaislajeja viittaa siihen, että alueella oli alun perin luonnonniittyjä. Vanhojen puistojen niittynurmikoiden lajistoa ja pikkusipulikasveja on voitu kylvää ja istuttaa tai tulla taimien mukana puutarhoista. Vain keskeisellä nurmikkoalueella on viime vuosikymmenille tyypillisiä kylvetyn nurmikon heinäkasveja. Keskeistä nurmikkoa on usein jouduttu korjaamaan, koska autoilla ajaminen on painanut syviä ajouria nurmikoille. Rikaslajisia niittyjä on hoidettu jo vuosikymmenien ajan lajiston säilyttämisen vuoksi oikea-aikaisesti kevyellä niitolla. Keskeinen nurmikko leikataan ajoleikkurilla pari kertaa kesässä.

4. Käytävät

Alkuperäisen suunnitelman käytäväverkko yhdisti maisemapuiston, puistometsän ja kalliolaen. Maisemapuiston pääkäytävä oli suora ja johti satamasta paviljongille. Yksi kaareva sivukäytävä kiersi rantatasanteella ja toinen käytävä kaarsi mäen puolella sivuten puistometsän lievetä. Satamasta rantaa seuraava käytävä johti tielle, joka vei kaupungin sillalle. Käytävät rakennettiin maisemapuistoon suunnitelman pohjalta maastoon sovittaen. Pääkäytävä ja sitä kehystävä lehmuskujanne ovat hyvin säilyneet. Rannan käytävä ja puistometsää sivunnut käytävä ovat muuttuneet luonteeltaan ajoreiteiksi osaksi pääulkoilureittiä. Ajoreitti johtaa entiselle puistonvartijan talolle, jonka kaupunki omistaa nykyisin. Eteläinen sivukäytävä on osittain hävinnyt ja osittain muuttunut autolla ajetuksi reitiksi yksityiselle torpalle.

5. Lehmuskujanne

Suunnitelman mukaan korostettiin pääkäytävää lehmuskujanteella. Se muodosti akselin satamasta aukean maisematilan poikki paviljongille. Alkuperäinen kujanne on säilynyt, mutta puita ei ole alkuvaiheen jälkeen enää leikattu. Puut ovat pääasiassa puistolehmuksia, mutta joukossa on muutama isolehtilehmus. Puut ovat hyväkuntoisia ja niillä on oletettua elinikää jäljellä vielä yli 100 vuotta.

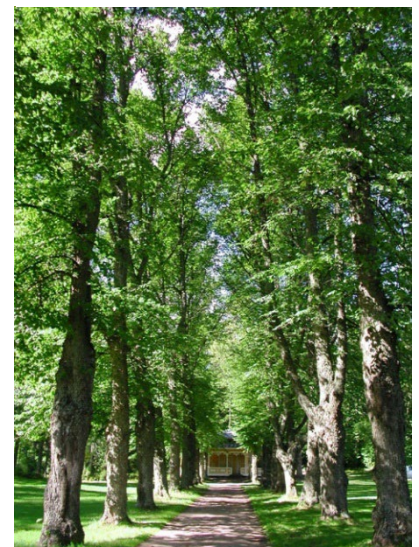
5 Kujanne ja pääkäytävä v 2004.

Kuva Porvoon museo, Eino Nurmi v 1976 Puiston niittyä.

4. Kartta puiston käytävistä 1900-luvun alussa

6. Isomman istuinryhmän lehtimaja

Suunnitelmassa on isompi istuinryhmä sijoitettumeren rannan lähelle. Istuinryhmää ei ole säilynyt, mutta paikalla kasvaa yhä monilajinen pensasto. Siihen kuuluu erilaisia syreenilajeja kuten unkarin-, puisto- ja nuokkusyreeni tai isabellansyreeni. Lisäksi on isotuomipihlajia, koiranheisiä ja kuusamia. Pensaiden kuntoa heikentää joukkoon kasvaneet haavat ja tiheä haapavesakko.

7. Satama-aukio

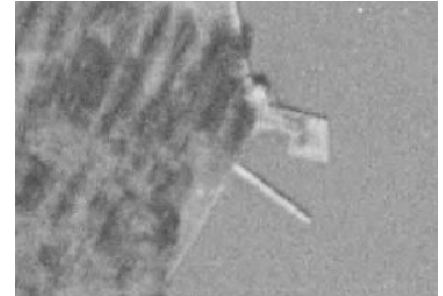
Alkuperäinen sataman aukio oli rajattu monimuotoisin istutuksin suojaiseksi tilaksi, joka oli kooltaan noin 10 m x 20 m. Puukujanne alkoi laiturin läheltä ja johti paviljongille. Selvää satama-aukiota ei enää ole eikä kujanne ulotu aukiolle. Alkuperäisistä satama-aukiota rajanneista istutuksista on säilynyt kujapaju ja pieni osa pensaista. Maalauksellinen vanha puu on elinkaarensa päässä. Siperianhernepensaita, aitaorapihlajaa ja isotuomipihlajaa on tiheinä kasvustoina, jotka ovat osittain huonokuntoisia.

8. Yhteys veteen, joki ja merinäkymät

Joki, yhteys veteen ja veneellä liikkuminen sekä näkymät merelle olivat osa alkuperäistä puistokokemusta. Puistoon saapumiseen kuului venematka joella. Suunnitelmassa puiston pääsisäänkäyntinä oli satama ja rantaan oli osoitettu myös kaksi pientä paikkaa, joista johti käytävä puistoon. Nykyisin puistoon saavutaan lähes poikkeuksetta maata pitkin. Yhteys veteen liittyy jokinäkymiin ja kalastukseen joella. Näkymät merelle ovat umpeutuneet luontaisesti levinneen puuston ja ruovikon vuoksi.

6 Satama-aukiota rajanneita pensaita ja portti näkyy kujanteen päässä v 1976.

7 Satama ilmakuvissa v 1950 ja 2020

Maisemapuiston rakenteet

Paviljonki

Paviljonki oli suunnitelmassa kujanteen päätteellä pensas- ja puuryhmien ympäröimänä. VPK:n lahjoittama nikkarityylinen paviljonki siirrettiin vuonna 1901 kaupunginpuistosta suunnitelman mukaiseen kohtaan. Paviljonki kunnostettiin ja maalattiin alkuperäiseen väriin vuonna 2017. Paviljonkia ympäröivistä istutuksista on säilynyt viisi lehmusta sekä yksi orapihlajan monihaaraainen vesa.

Isompi istuinryhmä

Suunnitelmassa on esitetty isompi istuinryhmä. Pienempiä istuinryhmiä ja penkkejä ei ole suunnitelmassa esitetty, mutta valokuvien perusteella niitä rakennettiin. Istuinryhmää ja vanhoja penkkejä ei ole säilynyt.

8 Paviljonki

Patsas

Vuonna 1909 saatiin Kokkonniemen kansanpuistoon hovineuvos Karl Weckströmin perillisten lahjoittama Carl Eneas Sjöstrandin veistos, Boccian pelaajat. Aikalaiset pitivät puistoa valmiiksi rakennettuna, kun patsas oli asennettu paikalleen. Patsas katosi sodan aikana, mutta jalusta on yhä paikallaan ja rapistunut.

9 Ote postikortista n 1910

Tanssilava

Kansanpuistoon tuotiin ja rakennettiin toiminnallisia aiheita, joita suunnitelmaan ei ollut merkitty. Lyhytaikaisista rakenteista ei ole tietoja. Ensimmäinen tanssilava rakennettiin kujanteen lähelle niitylle. 1960-luvulla rakennettiin suuri tanssilava metsän reunaan puistonvartijantalon ulkorakennuksen viereen. Se paloi ja poistettiin 1970-luvulla. Lavan paikalle suunniteltiin Vuonna 2007 kesäteatteria, mutta hanke ei toteutunut.

10 Tanssilava n 1970

Tulisijat

Puistossa oleskeluun ja ajanviettoon liittyvä toiminnallinen aihe, ulkogrillit rakennettiin toteutuksessa hyvin varhain. Tulisijojen paikkaa ja rakennetta on vaihdettu monta kertaa vuosikymmenien aikana. Nykyinen malli on 2010-luvulta.

11 Ote postikortista n 1910

Rantamuuri, laiturit ja satama

Puiston perustamispäätöksen ja suunnitelman mukaan rakennettiin vuonna 1891 graniittinen rantamuuri joen varteen. Rantamuuri on noin 306 metriä pitkä graniittisista paasista ladottu rakenne. Se tukeutuu kulmapisteissä luontaisiin siirtolohkareisiin tai kalliopaljastumiin. Jokitulvat ovat syövyttäneet muurikivien taakse paikoin noin 30 cm syviä onkaloita. Meren rannalla muurin vieressä kasvaa nuoria puita, jotka kasvaessaan murtavat muuria. Kivilaituri on noin 16 metriä pitkä ja pääosin muurattu rakenne. Kapeat graniittiset portaat johtivat jokeen kivilaiturin vieressä. Porraskivet ovat paikalla mutta vinossa. Soutuveneiden puulaituria ei ole säilynyt.

12 Valokuva 1970-luvulta.

Maisemapuiston erityisarvot

Alueen erityisarvot liittyvät paikan luontaisiin ominaispiirteisiin, maisemapuiston tilarakenteeseen, niittyjen kasvilajistoon, vanhoihin puihin, alkuperäisiin puistorakenteisiin ja alueella tapahtuvaan toimintaan.

Paikan luontaiset ominaispiirteet kuten valtavat siirtolohkareet, joki ja meri sekä kalliot ovat alueen erityisarvoja. Ne kehystävät yhä maisemapuiston ajanvieton paikkoja ja luovat paikan tunnelmaa. Näkymäyhteydet merelle ovat suureksi osaksi umpeutuneet mutta muut luonnonpiirteet ovat yhä vahvasti läsnä.

Maisemapuistoon tilarakenne luotiin perustamisvaiheessa rantavyöhykkeen maaston muotoilulla sekä monilajisilla ja monikerroksisilla puiden ja pensaiden istutuksilla sekä puukujanteella. Erityisarvoja ovat puiston eteläosassa lähes alkuperäisinä säilyneet vanhojen puuryhmien kehystämät avoimet maisematilat, joilla on säilynyt yhteys joen maisematiilaan. Alkuperäinen satamasta paviljongille johtava 130-vuotias lehmuskujanne, alkuperäistä istuinryhmää kehystänyt monilajinen lehvämaja sekä lukuisat vanhat yksittäiset puut ovat myös puiston erityisarvoja.

Avoimien maisematilojen kasvilajistoltaan rikkaat niityt ovat puiston erityisarvo. Vuonna 2024 alueella tunnistettiin 112 ruohovartista kasvilajia.

Alkuperäisistä pitkäikäisten jalopuiden istutuksista on jäljellä vanhoja lehmuksia (puisto-, metsä- ja isolehtilehmuksia), pari jalavaa ja vaahteraa sekä yksi kujasalava.

Maisemapuistoon rakennettiin jo alkuvaiheessa kaupunkilaisten ajanviettoa ja vapaa-ajan yhteistä toimintaa palvelevia rakenteita kuten ulkogrillejä, penkkejä, paviljonki ja tanssilava. Alueen erityisarvoihin kuuluu, että se on yhä alkuperäisessä käytössä ja sisältää alkuperäisiä toimintamahdollisuuksia kuten ulkogrillejä, käytäviä, aurinkoniittyjä ja vene/onkilaiturin. Rakenteita on korjattu, vaihdettu, siirretty ja poistettu tarpeen mukaan vuosikymmenien kuluessa. Kalusteita voidaan tarvittaessa ajanmukaistaa ja uudistaa jatkossakin puiston erityisarvojen vaarantumatta.

Ongelmakohtia historiallisessa maisemapuistossa

Puiden ikäluokkakajakauma on yksipuolinen ja nuoria jalopuita on liian vähän. Asetelmalliset havupuuistutukset ovat hävinneet kokonaan.

Kukkiva pienpuu- ja pensaslajisto on köyhtynyt ja lyhytikäinen puu- ja pensaslajisto on hävinnyt. Samalla on hävinnyt puistoarkkitehtuurin kasvullisia aiheita, värejä, tuoksua ja kasvumuotoja.

Maisemapuiston pohjoisosa on tilallinen rakenne yksipuolistunut, kun avointa maisematiilaa jäsentäneet puu- ja pensasistutukset ovat hävinneet.

Maisemapuiston eteläosa meren rannalla on jäänyt pois käytöstä. Istuskelupaikka, puistokäytävä ja polut ovat hävinneet. Merinäköymät ovat umpeutuneet. Torpan pihapiirin

toimintoja on sijoitettu puiston puolelle, jolloin yksityisen ja julkisen alueen raja on hämärtynyt.

Käytävät ovat epäselviä, osa on hävinnyt ja osa on saanut ajoväylän luonteen. Autoilla ajetaan rantakäytävää pitkin satamaan ja torpalle. Rantareittiä pitkin ajetaan paviljongille ja puistonvartijan talolle. Autoja pysäköidään nurmialueille niin, että nurmipinnat rikkoutuvat ja niittykasvillisuus kuolee. Eteläinen puistokäytävä ja istuinpaikalle johtanut käytävä ovat hävinneet. Puistonvartijantalolle johtanut käytävä ja vanha ajoreitti Uddaksesta ovat kasvaneet umpeen.

Paviljongin taustan metsikkö on ilmeeltään ränsistynyt huonokuntoisten kuusien ja tiheään vesakon vuoksi. Huonokuntoiset puut aiheuttavat vähitellen vaaraa puistonvartijan talon ympäristössä.

Puiston penkit ja istuinryhmät ovat vähentyneet.

Retkieväspaikan kalusteet ja ulkogrillit ovat kuluneet ja tyyliältään raskaat. Ne sijaitsevat hyvin keskeisesti ja niiden ympäristössä pysäköidään autoilla nurmikoille.

Pienveneellä tai kanootilla rantautumiseen ei enää ole mahdollisuutta.

Rantamuurin taustalla on eroosiota. Muuri on paikoin rikki. Vesakko ja nuori puusto rikkovat rantamuuria.

Restauroinnin tavoitteet

Kokonniemen kansanpuiston maisemapuisto-osan restauroinnissa on tavoitteena säilyttää puiston erityisarvot. Tarkoituksena on vaalia vanhaa puustoa ja niittyjä sekä palauttaa hävinneitä istutuksia, puistoarkkitehtuuria ja näkymäyhteyksiä merelle.

Tavoitteena on myös parantaa ja ajanmukaistaa niitä palveluita ja rakenteita, joita nykyiset käyttäjät puistoon haluavat. Toiminnot valitaan ja sijoitetaan siten, että puiston erityisarvot eivät vaarannu eikä historiallinen luonne muutu. Tarkoituksena on, että puisto säilyy pääosin luonnonvalossa. Valaistusta lisätään mahdollisimman vähän ja vain uusilla toimintapaikoilla.

Tavoitteena on myös korjata ongelmakohtia.

Restauroinnin toimenpiteet

Karttamerkinnot

Vanha lehtipuu

Kivi

Puistometsän reuna

Vanha monikerroksinen puiden- ja pensaidenryhmä

Vanha pensasistutus

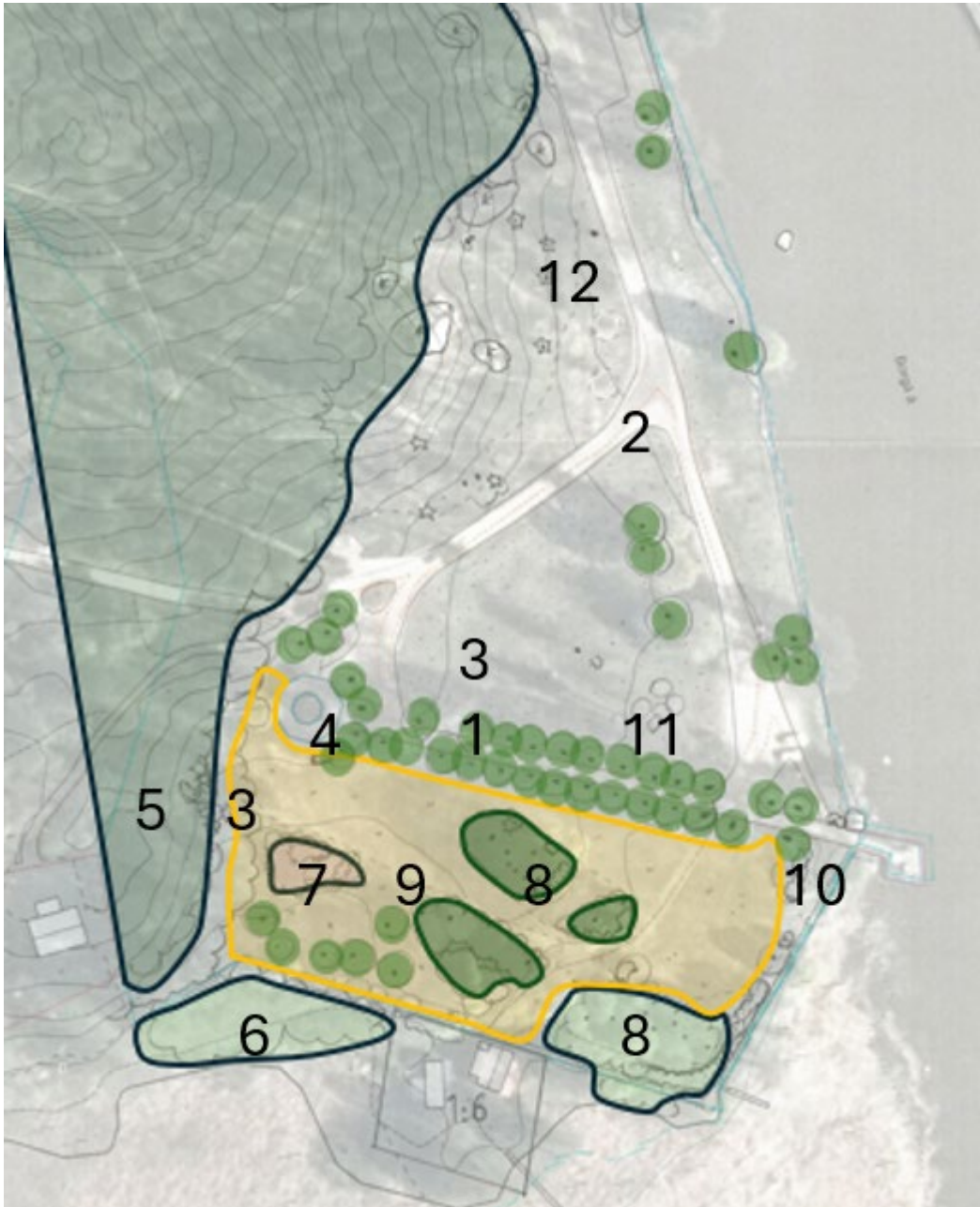
Lajirikas niitty

Metsittyvä alue

Hävinnyt käytävä

Istutettava pensaiden ja pienpuiden ryhmä

Numerot viittaavat toimenpiteisiin

1 Vanhat yksittäispuut ja kujanne

Vanhaa puustoa vaalitaan maisemapuistossa. Alkuperäisiä istutettuja kujannelehmäksi ja yksittäispuita hoidetaan hoitoleikkauksin elinvoimaisuuden säilyttämiseksi. Puita poistetaan vasta, kun puun kunto huononee riskirajalle. Arboristi tekee puiden kunnon ja kestävyysarvioinnin. Kannot jätetään paikalleen matalaksi leikattuina. Vain toiminnallisilta nurmikkoalueilta kannot jyrksitään pintakerroksesta ja maa tasataan nurmikon kylvöä ja leikkuuta varten sopivaksi. Poistetun puun korvaavan taimen istutus tehdään asetelmakokonaisuuden mukaan eikä poistetun puun kohtaan.

2 Kukkivat pienpuut ja pensaat palauttamaan maisematilaa

Pihtojen, pienpuiden ja pensaiden istutuksilla palautetaan puistoon jännitteellistä asetelmaa sekä värien ja sävyjen kirjoa. Monilajisia ryhmiä sekä pari pihtaryhmää istutetaan kujanteen pohjoispuoleiseen osaan palauttamaan maisematilan jäsennyttä. Puu- ja pensaslajistoa täydennetään aikakaudelle 1890-luvulla Porvoossa käytetyillä lajeilla ja lajikkeilla.

3 Puistonurmikot ja niityt

Puiston eteläosassa maisematilojen puistoniityt hoidetaan jatkossakin rikasta kasvilajistoa ylläpitävällä niitolla. Kuluneita kuivia niittyjä toimintapaikkojen ympärillä ja rinnemetsän liepeellä hoidetaan niittyinä. Nurmikkoaluetta on keskeisessä maisematilassa ja joen rannassa.

4 Paviljongin ympäristö

Monikerroksisia pensasistutuksia ei palauteta paviljongin ympärille. Puistopaviljonkia arvostetaan sen erityisen alkuperäisen arkkitehtuurin vuoksi ja näkyvyys tukee sen säilymistä.

5 Paviljongin ja puistonvartijan talon välinen metsikkö

Kaupungin omistaman puistonvartijan talon ympäristöä ja paviljongin taustaa hoidetaan puistometsänä siten, että se antaa puistomaisen vaikutelman ja puista kehittyy terveitä ja oksikkaita. Jalopuiden taimien kehitystä tuetaan muun lajien harvennuksilla. Vaaraa aiheuttavat puut, rikkinäiset rakenteet ja verkkoaidat poistetaan.

6 Meren rannassa tervaleppiä ja merinäkymiä

Vesijättömaalla kasvatetaan tervaleppäleppälehtoa. Näkölinjoja puistosta merelle avataan poistamalla tuomien, pajujen ja haapojen vesaikkoja.

7 Palautetaan istuinpaikka ja kunnostetaan alkuperäinen pensaistutus

Pensasryhmää hallitsevat nuoret haavat, koivu, tuomet ja pihlajat, saarnen taimia sekä tiheä haapavesaikko poistetaan. Vanhoista pensaista poistetaan kuolleet ja vaurioituneet osat. Pensaiden ja maakivien lähelle rakennetaan istuinryhmiä, joista on näkymä merelle, niityille ja paviljongille. Käytävän varteen ja maakivien viereen sijoitetaan penkkejä.

8 Vanhojen puiden ja pensaiden ryhmiä hoidetaan

Säilytetään vanhat mahdollisesti alkuperäiset puut niin kauan kuin mahdollista. Puiden ja pensastojen ryhmiä kasvatetaan moni-ikäisinä, jotta tulevaisuudessakin on elinvoimainen pääpuusto. Alkuperäisten reunapensastot säilytetään ja täydennetään. Nuori metsikkö harvennetaan niin, että jalopuiden taimista kasvaa latvuksiltaan vahvoja.

9 Palautetaan eteläinen sivukäytävä

Rannasta paviljongille eteläisen maisematilan läpi johtanut sivukäytävä sekä istuinpaikan käytävä palautetaan alkuperäiseen kohtaan. Vanhat rakennekerrokset ovat luultavasti paikalla itsestään levinneen nurmen ja niityn alla. Käytävän paikka selvitetään maastossa ja sen pinnalta poistetaan nurmikko ja humusta. Käytävän pintamateriaaliksi tuodaan tarvittaessa karkeahkoa luonnon soraa noin 3–5 cm kerros. Käytävien palauttaminen suojaa eteläisiä niittyjä kulutukselta ja vahvistaa eteläosan käyttöä maisemapuistona.

Puuryhmän läpi johtanut polkuaukko palautetaan poistamalla polkupainanteesta vesakko, mutta käytävän vanhaa pintaa ei etsitä eikä uutta pintaa rakenneta.

10 Satama-aukion tilanrajausta ja toiminnallisuutta parannetaan

Selkeytetään sataman tilaa, käytävien linjoja ja korostetaan isoja maakiviä. Säilytetään alkuperäinen istutettu kujapaju niin kauan kuin se on mahdollista. Vanhoja pensaita hoidetaan. Pensastoa laajennetaan vanhalla lajistolla. Autoilun vuoksi kuluneelle alueelle sijoitetaan toimintaa, pienpeli- tai oleskelupaikka.

11 Patsaan jalusta kunnostetaan

Patsaan jalusta kunnostetaan ja tutkitaan mahdollisuutta kiinnittää siihen kuvataulu alkuperäisestä patsaasta.

12 Grillien alue

Suuret siirtolohkareet hallitsevat rinnettä ja antavat vahvaa luonnetta paikalle, jossa uudet kalusteet ja ulkoilureitti ovat muuttaneet historiallista puistoa. Rinne on heinittynyt, mutta istutetut männyn ja lehmusten taimet sekä luontaiset tammen, vaahteran ja metsälehmuksen taimet ovat kasvaneet hyvin. Niistä kasvatetaan runkopuita, joiden alaoksia poistetaan, jotta kivet säilyvät näkyvillä. Ulkogrillien ympäristö ja lohcareiden väli kestäisi uuden toiminnan sijoittamista rinteeseen.

Jatkotoimenpiteet

Uuden toiminnan suunnittelu

Puistoon sijoitettavasta toiminnasta järjestetään julkinen internetkysely touko-kesäkuussa 2025. Puistoon on mahdollista sijoittaa vain sellaista toimintaa, joka ei vaaranna historiallisen puiston arvoja. Kulutusta aiheuttava toiminta ja uudet puistokalusteet sijoitetaan lajistoltaan köyhälle kivituhka-, nurmikko- ja niittyalueille.

Valaistus

Pääosassa puistoa tulee säilyttää luonnonvalo, jotta sen historiallinen luonne säilyy ja meren yllä näkyy tähtitaivas. Puistokujannetta ei saa valaista, jotta sen tunnelma säilyy eikä kaapelikaivannoilla vaurioiteta puiden juuria. Puiston läpi johtaa valaistu pääulkoilureitti, joka luo riittävän valaistuksen nykyiseen toimintaan.

Valaistusta voidaan lisätä vain laiturirannassa sekä mahdollisten uusien toimintapaikkojen kohdalla nykyisin avoimella alueella. Uusia maakaapeleita ei saa vetää vanhojen puiden juuristoalueiden poikki. Nykyisen ulkoilureitin valotolppiin voidaan yhdistää kohdevalaistusta avoimen tilan reunalla ja paviljongilla. Kun grillipaikka voidaan kohdevalolla valaista j himmeästi ison siirtolohkare ja lähimpiä puita. Valaistussuunnitelma laaditaan erillisenä.

Ajoreitit ja käytävien auraus

Vuonna 2015 alueen läpi rakennettu valaistu pääulkoilureitti poikkeaa vanhan puiston käytävistä ja heikentää vähän vanhan puiston luonnetta. Valaistu kevyenliikenteen rantareitti parantaa oleellisesti puiston saavutettavuutta ja liittää vanhan puiston osaksi merenrannan eriluonteisia virkistysalueita. Vain rantareitti aurataan talvella. Ajoreittiä satamaan ei aurata jatkossa. Ajoreitit torpalle ja puistonvartijan talolle tulisi johtaa toista kautta, jotta autoilu puistossa voidaan estää. Ajoyhteyksien järjestämistä entiselle torpalle ja puistonvartijan rakennukselle on mahdollista tutkia entisen leirintäalueen asemakaavatyön yhteydessä.

Roska-astiat

Puistoon ei sijoiteta pieniä roska-astioita. Isot roska-astiat sijoitetaan grillipaikan lähelle pysäköintialueen viereen, missä ne voidaan helposti tyhjentää.